

An aerial photograph of a coastal town in Portugal. The town is built on a steep, rocky cliffside, with numerous white buildings featuring red-tiled roofs. The buildings are densely packed and follow the contours of the cliff. Below the cliff, a wide, sandy beach stretches along the coast, with many people and colorful umbrellas scattered across it. The water is a vibrant turquoise color near the shore, transitioning to a deeper blue further out. A small white boat is visible in the water near the beach. The sky is bright blue with scattered white clouds. The word "PORTUGALIA" is overlaid in large, white, bold, sans-serif capital letters across the center of the image.

PORTUGALIA

GODŁO I FLAGA

**PORTUGA
LIA NA
TLE
EUROPY**

INFORMAC JE OGÓLNE

- Ustrój polityczny: Republika Portugalska
- Stolica: Lizbona
- Język urzędowy: portugalski
- Waluta: Euro
- Powierzchnia kraju: ok. 10 tys. km²
- Liczba ludności: ponad 10 mln

- Portugalia położona jest w południowo-zachodniej części Europy, na Półwyspie Iberyjskim.
- Portugalia jest najdalej wysuniętym na zachód państwem Europy, od północy i wschodu graniczy z Hiszpanią, a od zachodu i południa Portugalię oblewają wody Oceanu Atlantyckiego.
- W skład Portugalii wchodzi szereg wysp położonych na Oceanie Atlantyckim, w tym Archipeląg Azorski i Madera.
- Portugalia jest członkiem Unii Europejskiej oraz NATO.

Klimat

- Portugalia położona jest w strefie klimatu śródziemnomorskiego. Jest to klimat łagodny, charakteryzujący się krótkimi zimami i ciepłymi latami.
- Średnia temperatura powietrza zimą wynosi ok. 12 C. Temperatuty latem mogą przekraczać 40 C.
- Na południu Portugalii zawsze jest cieplej.

Historia Państw a

W starożytności ziemie obecnej Portugalii, zamieszkiwali Celtowie oraz ludy iberyjskie.

W III wieku p.n.e. terytorium znalazło się pod zwierzchnictwem Kartaginy, a w następnym stuleciu stało się terenem rzymskim.

W roku 1097 w ramach Galicji i Leónu wydzielono hrabstwo Portucale z Porto jako ośrodkiem centralnym.

W roku 1139 hrabia Alfons Henryk (znany potem jako Alfons I Zdobywca) przyjął tytuł króla Portugalii.

W 1249 Portugalia objęła obszar obecnego terytorium i od tego czasu nie miały miejsca większe zmiany granic.

Portugalia - mały kraj na końcu Europy?

Pod względem obszaru: tak, ale pod względem znaczenia Portugalia była kiedyś prawdziwą światową potęgą.

Wszystko za sprawą śmiałych ekspedycji, które odkrywały i brały pod panowanie króla Portugalii jedno terytorium po drugim. Powyższe było możliwe m.in. dzięki założonej na początku XV wieku Szkoły Morskiej dzisiaj uznawanej za pierwszą akademię morską na świecie. Szkołę założył uważany za twórcę portugalskich odkryć książę Henryk Żeglarz. To wychowankowie tej szkoły dokonali wielu odkryć geograficznych jak np. Przylądek Dobrej Nadziei (1448r). W ten sposób w XV wieku Portugalia stała się światowym imperium i liderem w handlu cennymi dobrami importowanymi z zamorskich terytoriów. W historii Portugalii jest nawet pojęcie "złotego wieku" określającego czasy mniej więcej XV wieku a szczególnie czasy panowania króla Manuela I Szczęśliwego. Portugalia była jednak zbyt małym krajem, miała zbyt mało ludzi (wtedy około 1,5 miliona) żeby utrzymać i zarządzać wszystkimi koloniami. Mniej więcej od początku XVII wieku Portugalia zaczęła stopniowo tracić swoje wpływy i tereny zamorskie. Trwało to aż do roku 1999, kiedy oddano Makau pod zarządek Chin.

Dzisiaj z dawnych zdobyczy zostały Portugalii jedynie archipelagi Azory i Madera a i te tereny mają status regionów autonomicznych czyli na pewnych polach mają autonomię, są niezależne od administracji w Lizbonie. W niedawnej historii pojawiały się (i nadal pojawiają się) nawet ruchy dążące do całkowitej i pełnej autonomii tych wysp. Ciekawostka - Madera i Azory po odkryciu były bezludne i zostały zaludnione skazańcami, którzy chcąc nie chcąc urządzili się tam i zajęli uprawę roli.

Symbole narodowe - Kogut z Barcelos

Kogut z Barcelos (Galo de Barcelos)
jeden z najpopularniejszych folklorystycznych symboli Portugalii.

W mieście Barcelos popełniono przestępstwo, ale sprawca pozostawał nieznany. Pewnego dnia do osady przybył galisyjski pielgrzym zmierzający do Santiago de Compostela, który stał się głównym podejrzanym. Mimo przekonywań o swojej niewinności, przybysz został uwięziony i skazany na śmierć przez powieszenie. Przed wykonaniem wyroku poprosił jeszcze, aby zaprowadzono go przed oblicze sędziego, który posłał go na szubienicę.

Przybywszy do domu urzędnika, który właśnie wydawał przyjęcie, Galisyjczyk jeszcze raz zaczął błagać o darowanie mu życia, ale jego zabiegi niewiele dały. Wobec tego zwrócił się do obecnych, ogłaszając: **„Moja niewinność jest tak samo pewna jak to, że ten pieczony kogut zapieje, gdy tylko zawisnę”**. Skonsternowani biesiadnicy, mimo niedowierzań i śmiechów, nie zdecydowali się tknąć koguta.

Jakiś czas później, gdy wieszano biednego pielgrzyma, ptak nagle ożył i donośnie zapiał. Sędzia, który uwierzył w swój błąd, natychmiast ruszył pod szubienicę, gdzie okazało się, że źle wykonana pętla uratowała skazanego przed śmiercią.

Galisyjczyk, którego puszczono wolno, wrócił po latach do Barcelos i postawił tam krzyż na cześć Najświętszej Maryi Panny i św. Jakuba.

Fado- gatunek muzyczn y

Fado (tłum. los, przeznaczenie) – gatunek muzyczny powstały w XIX wieku w biednych dzielnicach portowych miast Portugalii, głównie w Lizbonie.

Fado to melancholijna pieśń, wykonywana przez jednego wokalistę przy akompaniamencie dwóch gitar. Nazywane jest czasami portugalskim bluesem.

Istnieją dwa podstawowe rodzaje klasycznego fado: fado z Lizbony (śpiewane zarówno przez mężczyzn jak i kobiety) i śpiewane wyłącznie przez mężczyzn fado z Coimbrzy.

Fado pozostaje gatunkiem muzycznym uprawianym prawie wyłącznie w swojej ojczyźnie – Portugalii.

27 listopada 2011 roku fado, jako styl popularnych pieśni został wpisany na listę niematerialnego dziedzictwa UNESCO.

Azulejo s- cerami ka

Azulejo – cienkie ceramiczne płytki, najczęściej kwadratowe, pokryte nieprzepuszczalnym i błyszczącym szkliwem. Powierzchnia azulejo jest jedno lub wielokolorowa, gładka lub z fakturą. Płytek azulejo używano jako elementów mozaik składających się z wielu, czasem ponad kilku tysięcy elementów, pokrywających całe ściany, oraz jako oddzielnych kompozycji dekoracyjnych.

Motywy wykonywane z azulejo miały postać scen historycznych, mitologicznych, ikonografii religijnej, oraz całej gamy elementów dekoracyjnych zarówno geometrycznych, jak i roślinnych. Mozaiki bardzo często pokrywały całe ściany i podłogi w pałacach, ogrodach, kościołach, klasztorach, a także mieszkaniach czy miejscach użyteczności publicznej.

Solony dorsz- Bacalha u

Solony suszony **dorsz w Portugalii** to ryba numer jeden na piedestale morskiego świata.

Bacalhau to danie narodowe Portugalczyków, świętość w kuchni i kulminacyjny punkt każdej rodzinnej imprezy.

Bacalhau to po prostu nieodłączna część tożsamości narodowej Portugalczyków.

Dorsz króluje i w sercach mieszkańców, i na ich talerzach.

Podobno *bacalhau* można przyrządzić na 1001 różnych sposobów – **jest symbolem kulinarnym Portugalii** i prawdziwym rarytasem na stole.

W domach nieodłącznie toczone są dyskusje na temat stopnia słoności dorsza, najlepszego przepisu na dorsza, zakupu najlepszego dorsza bożonarodzeniowego, oceny dorsza podanego na weselu kuzyna...

I właśnie to najlepiej obrazuje stosunek Portugalczyków do *bacalhau*. To nie tylko narodowy przysmak, ale przede wszystkim integralna część tutejszej kultury.

Największe miasta w Portugalii

Porto

Porto to drugie co do wielkości miasto Portugalii. Porto oferuje nie tylko wspaniałą architekturę centrum, ciekawe zabytki, ale też słynne na cały świat wino Porto, które tam smakuje najlepiej na świecie. W Portugalii jest stare powiedzenie, który mówi: "W Porto pracują, w Bradze się modlą, w Coimbrze studiują, a w Lizbonie wydają" - oddaje ono trochę klimat Porto, które jest najważniejszym miastem północnej Portugalii, lecz nie wolno nam zapominać, że Porto oferuje również innowacyjną architekturę, która kontrastuje z zabytkowym centrum oraz szeregiem atrakcji, które razem sprawiają, że miasto to jest wyjątkowe. Nie brakuje tam pocztówkowych widoków, gdyż miasto leży na wzgórzu i nie ma problemu, by znaleźć malownicze ujęcie na rzekę Douro, która po portugalsku znaczy "Złota".

Braga

Jedno z najstarszych miast w Portugalii, a także jednym z najstarszych miast chrześcijańskich na świecie. W mieście znajduje się około 30 budowli sakralnych. Nazwa miasta pochodzi od jego założycieli, którymi było starożytne plemię Celtów – Bracari. Niegdyś Braga była siedzibą prymasa Portugalii. Historia miasta sięga czasów rzymskich - była wtedy ważnym ośrodkiem na skrzyżowaniu szlaków handlowych. W Bradze zobaczyć można wiele zabytków takich jak np. łukowata brama Arco da Porta Nova, która służyła przez wiele lat jako główne wejście do miasta. Kolejnym zabytkiem jest katedra wzniesiona w 1070 roku, po zakończeniu rekonkwisty. Nieopodal katedry znajduje się Antigo Paço Episcopal, w którym obecnie znajdują się urzędy. Za pałacem rozciąga się Jardim de Santa Barbara, pięknie utrzymany i niezwykle kolorowy ogród. Praça da República czyli Plac Republiki zwany także Arcada jest największym placem w mieście.

Fatima

Fatima to najważniejsze sanktuarium maryjne w Portugalii, oraz jedno z większych i ważniejszych w całej Europie. Założone zostało w miejscu, w którym trójce dzieci - Hiacyncie, Łucji i Franciszkowi objawiła się Matka Boska. Miało to miejsce w 1917 roku. W ich trakcie Maryja miała przekazać trzy tajemnice, zwane obecnie Tajemnicami Fatimskimi. Od lat to tego portugalskiego sanktuarium przybywają wierni z całego świata. Warto zwiedzić m.in. Bazylikę Matki Boskiej Różańcowej oraz Bazylikę Trójcy Przenajświętszej, która jest czwartym, największym kościołem świata. Zajrzyj również do Kaplicy Objawień. Znajduje się w miejscu, w którym Matka Boża objawiała się trójce młodych pasterzy. Odwiedzając Fatimę można też zobaczyć liczne nawiązania do Jana Pawła II, a także wystawy i muzea związane z cudem fatimskim.

Czy Portugalia to drogie Państwo?

Średnie ceny w Portugalii są wyższe niż w Polsce. Jeśli zrobisz zakupy w Porto będziesz musiał zapłacić 1.33 razy więcej za to niż w Polsce.

Korzystanie z transportu publicznego w Porto jest kosztem: 6.50 PLN (1.40 EUR) za bilet w jedną stronę.

Cena początkowa taxi to średnio: 15 PLN (3.30 EUR). Za 1 km podróży taksówką w Porto trzeba zapłacić w okolicy: 2.30 PLN (0.50 EUR).

Ceny żywności w supermarketach - w Porto trzeba zapłacić za:

Butelka lub karton mleka (1 l): 2.90 PLN (0.62 EUR)

Popularny żółty ser (1 kg): 35 PLN (7.60 EUR)

Kiełbasa lub wędliny (1 kg): 53 PLN (11 EUR)

W Porto typowy posiłek typu fast food kosztuje: 30 PLN (6.50 EUR) za McMeal w McDonalds lub BurgerKing (lub podobny zestaw), oraz 9.00 PLN (2.00 EUR) za cheeseburgera.

Dla miłośników kawy: Kawa cappuccino 8.00 PLN (1.70 EUR) i espresso 5.60 PLN (1.20 EUR).

**ZUPA CALDO CERDE
(SOPA CALDO VERDE)**

**PASZTECIKI Z DORSZA
(PASTÉIS DE BACALHAU)**

**MAŁŻE GOTOWANE W BIAŁYM WINIE
(AMEIJOAS À BULHAO PATO)**

**RYŻ Z OWOCAMI MORZA
(ARROZ DE MARISCO)**

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Przewodnik przygotowano w ramach realizacji projektu projektu pt. “Bom dia, Portugal! Budowanie kompetencji kluczowych uczniów z wykorzystaniem metody CLIL” (2020-1-PMU-3010) realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

